

- Windmolens uit de kust zijn nog altijd drie maal zo duur als molens op het land

Banken krijgen interesse in wind op zee

Windmolens op land – hier het Essentpark bij de Eemshaven – zijn een veiliger investering.

FOTO GOOS VAN DER VEEN, HH

Windenergie op zee lijkt de trend. Belangrijk obstakel is het gebrek aan financiers, want banken deinzen terug voor de risico's van projecten uit de kust. De Rabobank geeft het goede voorbeeld.

Guido Goudsmit

Wind is een onuitputtelijke bron van energie, alleen waar zet je de turbines neer? De laatste jaren hebben projectontwikkelaars de zee ontdekt als bouwput voor windparken. Zo maakt de Rabobank reclame over de financiële funderingen die zij heeft gelegd voor het park Q7 in de Noordzee, en je ziet hockeyster Fatima Moreira de Melo het water in duiken.

De zestig molens van Q7 vormen, na het nabijgelegen demonstratie-windpark van Shell en Nuon, het tweede park dat voor de Nederlandse kust tot stand komt. „De verwachting is dat bouwen op zee toeneemt”, zegt Henri Phijffer, die als expert *structured finance* sinds kort werkzaam is bij Bright Capital Partners, en voorheen onder meer bij Fortis en Energy Investments Holding werkte. „Het belangrijkste obstakel is het rondkrijgen van de financiering.”

Banken deinzen regelmatig terug voor de risico's van wind op zee.

Volgens de European Wind Energy Association (EWEA) kan in Europa in 2020 wel 70 gigawatt aan windvermogen zijn geïnstalleerd. Windenergie brengt de Europese CO₂-reductiedoelstellingen dichterbij, vergroot het aandeel van duurzame energie, maar vergt reusachtige investeringen: volgens sommige schattingen wel 150 miljard euro.

De ontwikkeling van windenergie op zee is – onder meer door de speciale schepen die bij de constructie nodig zijn en de extra onderzeese stroomkabels – prijziger dan op land. Het voordeel van de zee is de ruimte, en de geringere landschapsvervuiling die op land soms tot protest leidt. „Je kunt je afvragen of het op dit moment al reëel is om groot-

schalig *offshore* te bouwen, omdat wind op zee nu nog zo'n drie keer zo duur is als wind op land”, zegt Phijffer. „Zonder subsidie zou het niet kunnen. We doen het omdat we verwachten dat de kosten op zee zullen

Met wind op zee valt wel degelijk geld te verdienen

dalen, doordat we gefaseerd ervaring op zullen doen.” Op zee kunnen immers zwaardere turbines worden gebruikt en kan grootschaliger elektriciteit worden geproduceerd.

Vooralsnog is windenergie op zee nog met heel wat onzekerheden om-

geven; dat verklaart de hoge kostprijs van dit soort projecten alsmede de aarzelende houding van de banken. De turbinefabrikant noch de aannemer die de funderingen bouwt, noch het bedrijf dat de elektriciteitsinfrastructuur aanlegt, durft het volle risico op zich te nemen, wat banken kopschuwt. „Van de financierende banken mag zeker als het om projectfinanciering gaat een conservatieve benadering worden verwacht”, zegt Phijffer. „Ze financieren zonder moeite wind op land. De risico's voor onshore-projecten zijn nu eenmaal beter in kaart gebracht.”

Commerciële leningen zouden de wind-op-zeeindustrie een enorme impuls geven, schrijft het vakblad *Environmental Finance*. Bankers kijken de kat uit de boom zolang wind op

zee zichzelf niet 'bewezen' heeft, en technische problemen veel bestaande windparken uit de kust plagen. Niet voor niets betalen windpark-eigenaren gigantische verzekeringspremies.

Maar banken beginnen in te zien dat met windenergie op zee wel degelijk geld te verdienen valt, en werven hun schroom af. Het Nederlandse windpark Q7, een project van energiemaatschappij Eneco, Econnor en Energy Investments Holding, wordt gedeeltelijk gefinancierd met een lening van de Rabobank, Dexia en BNP Paribas ter grootte van 189 miljoen euro. De aandeelhouders brengen als risicokapitaal 200 miljoen euro eigen vermogen in. De banken rekenen erop dat de rente en aflossing van de lening uit de inkomsten van het windpark worden gedekt, zonder dat de aandeelhouders garanties hoeven af te geven.

Dit soort financiële constructies – non recourse-financiering in jargon – bestaat al voor andersoortige projecten in de offshore-industrie, maar is voor wind op zee baanbrekend. Het mooie is, zegt Phijffer, dat er een voorziening is getroffen voor eventuele kostenoverschrijdingen of vertragingen. „Dit is echt projectfinanciering. De banken delen in de risico's.”